

Jurist met fascinatie voor **het hiernamaals**

Ellen van de Kamp studeerde van 1989 tot 1995 Rechtsgeleerdheid in Nijmegen. Inmiddels is zij werkzaam als ritueel-begeleidster in de uitvaartbranche. “Ik ben soms bang dat ze denken dat ik op een bezemsteel aan kom zetten.” Niets is echter minder waar.

Tekst: Dennis Arns

Waarom heb je gekozen voor de rechtenstudie?

“Eigenlijk wilde ik Frans studeren, maar daar kun je weinig kanten mee op. Rechten geeft je een bepaalde basis waarmee je vervolgens op allerlei plekken in de maatschappij terecht kan. De eerste twee jaar van de studie vond ik erg pittig. De stof sprak me niet aan en ik vond de overgang van middelbare school naar de universiteit enorm. Ik groeide op in Ravenstein en vertrok naar Nijmegen – in mijn ogen was dat een wereldstad. Toen ik de eerste keer de Oranjesingel overstak, wist ik niet wat me overkwam. Het voelde alsof ik uit mijn dorp gelanceerd was.”

Klinkt alsof je het niet geweldig vond, veranderde dat later nog? “Dat veranderde toen ik mijn specialisatie mocht kiezen. Ik verdiepte me in het intellectueel eigendomsrecht, gedoceerd door Antoon Quaadvlieg. Hij bracht de stof op een bijna spectaculaire manier: hij gebruikte voorbeelden die tot de verbeelding spraken. En Quaadvlieg was erg benaderbaar, iets dat zeker niet voor alle docenten in die tijd gold. Ik moest eens een betoog voor hem schrijven. Toen kreeg ik als feedback: ‘Goed verhaal, maar je schrijft niet voor de Libelle’. Die opmerking heb ik altijd onthouden. Hendrik Wammes vond ik ook een erg fijne docent. Hij sprak heldere taal en wist je aandacht vast te houden.”

Hoe was jij als student? “Ik was vrij serieus en niet zo mondig als mijn medestudenten, ik had tijd nodig om in het studentenleven te groeien. Uiteindelijk heb ik me bij een dispuut van Argus aangesloten, dat was erg leuk. Maar ik hing niet vijf avonden per week in de lampen.”

Begon je jouw carrière wel in het juridische veld? “Ik ben bij het CPO blijven hangen, daar werkte ik eerder al als student-assistent. En ik kon niet zo goed afscheid nemen van de faculteit. Fien Edixhoven was destijds directeur, daar heb ik veel van geleerd. Een tijdje later heb ik bij SOHO gewerkt, een stichting die hulphonden opleidde. Die baan was geweldig en enorm divers: van lobbyen bij het ministerie tot puppy’s knuffelen bij de fokkers. Op enig moment mocht ik de overdracht van de hond van het gastgezin naar de client aan elkaar praten. Dat is een vrij officieel en emotioneel evenement, eigenlijk een soort afstudeerceremonie voor die hond. Dat presenteren vond ik super leuk, dat ben ik blijven doen. Onbewust de eerste stap richting mijn huidige werk.”

Hoe kom je van daaruit in de uitvaartbranche terecht? “Een tijdje ben ik gestopt met werken om voor mijn drie kinderen te zorgen. Toen ze wat ouder waren ben ik als vrijwilliger aan de slag gegaan in het hospice. Dat lag me verrassend goed. Wanneer anderen emotioneel werden, bleek ik juist iets voor hen te kunnen betekenen. Ik dacht: ik moet uitvaartverzorger worden. Alles wat te maken heeft met de dood heeft me eigenlijk van kleins af aan al getrokken. Mijn eerste spreekbeurt ging over de dodenriten van de oude Egyptenaren. Mijn eerste keer in Parijs hoefde ik niet naar de Eiffeltoren, maar wilde ik naar Père-Lachaise.”

Waar komt dat vandaan? “Geen idee! Ik moest ook altijd ontzettend huilen bij uitvaarten, daarom verbaast het me nog altijd dat ik daar nu in mijn werk weinig last van heb. Ik ging op gesprek bij een uitvaartmaatschappij. Zij vertelden me dat het werk lastig te combineren was met drie kleine kinderen. Ze vonden me geschikt, maar adviseerden me om eerst eens op de opleiding tot ritueelbegeleider te oriënteren om erachter te komen of dat wellicht bij mij zou passen. Dat deed ik en ik dacht: ‘dit wil ik.’”

Wat leer je daar zoal? “Van alles: de geschiedenis van uitvaartrituelen, het gebruik van symbolen en presenteren. Schrijven is ook belangrijk, dus hier kwam die Libelle-kant juist weer goed van pas!”

Hoe ben je je eigen bedrijf begonnen na deze opleiding? "Aarzelend. Ik vond het erg spannend. Op een gegeven moment kreeg ik gewoon mijn eerste klus van een uitvaartonderneming. Het ging goed en het balletje ging rollen."

Hoe gaat zo iets in zijn werk? "Je wordt gebeld door een uitvaartverzorger. Deze bespreekt eerst met een familie alle logistieke zaken. Welke kist? Welke locatie? Daarna kom ik in beeld. Soms uit wens van de familie zelf, soms via de uitvaartverzorger."

En dan ga je met de familie in gesprek? "Klopt. Mensen zijn vaak een beetje nerveus: er komt een ritueelbegeleider. Ik ben dan soms bang dat ze denken dat ik op een bezemsteel aan kom zetten. Je komt echt in alle lagen van de bevolking. Dat vind ik juist mooi. Op het moment dat ik binnenkom is namelijk iedereen gelijk. Iedereen heeft verdriet en wil op een goede manier afscheid nemen. Ik probeer dan te voelen welke energie in de familie zit. Ik zeg altijd: 'Als ik de deur uitga, wil ik het gevoel hebben dat ik de overleden persoon ken'. Dat mensen na de dienst kunnen zeggen: 'het ging vandaag echt over deze persoon'. We hoeven geen heiligen te begraven, dus soms moeten ook pijnlijke dingen benoemd worden."

Dus 'over de doden niets dan goeds' gaat bij jou niet op? "Nee. Juist de rauwe randjes mogen we niet vergeten. Die maken iemand vaak tot wie hij of zij was. In sommige gevallen is het zelfs belangrijk om iets aan te snijden wat uiterst pijnlijk of gevoelig ligt. Ik probeer dan op een heel zorgvuldige manier de juiste woorden te vinden om dat dan toch te benoemen. Op het moment dat ik dat respectvol doe, voel ik als het ware een golf van opluchting door de zaal gaan."

Heb je nog wel eens profijt van jouw juridische opleiding? "Hoewel het schrijven heel anders is, leer je in een juridische opleiding wel om hoofdzaken van bijzaken te scheiden. Tot de kern te komen. Daar heb ik nu veel profijt van want ik kan natuurlijk niet alles vertellen tijdens zo'n ceremonie. En de kunst van het pleiten. Ondanks dat ik vroeger vrij onzeker was, vond ik het altijd heel leuk om voor een groep te staan. Vroeger zeiden ze overigens ook dat ik té lief was voor sommige dingen, bijvoorbeeld voor de advocatuur. Daar heb ik in mijn huidige beroep nog nooit iets van terug gehoord."

Buiten rechte

Een groot deel van onze afgestudeerden komt niet in een juridisch beroep terecht. In de rubriek 'Buiten Rechte' komen Nijmeegse rechtenalumni aan het woord die een carrière hebben opgebouwd buiten de juridische sector.

**"ALLES WAT TE
MAKEN HEEFT MET
DE DOOD HEEFT ME
VAN KLEINS AF AAN
AL GETROKKEN.
MIJN EERSTE KEER IN
PARIJS HOEFDE
IK NIET NAAR DE
EIFFELTOREN, MAAR
WILDE IK NAAR
PÈRE-LACHAISE."**

